

Wit-Rusland

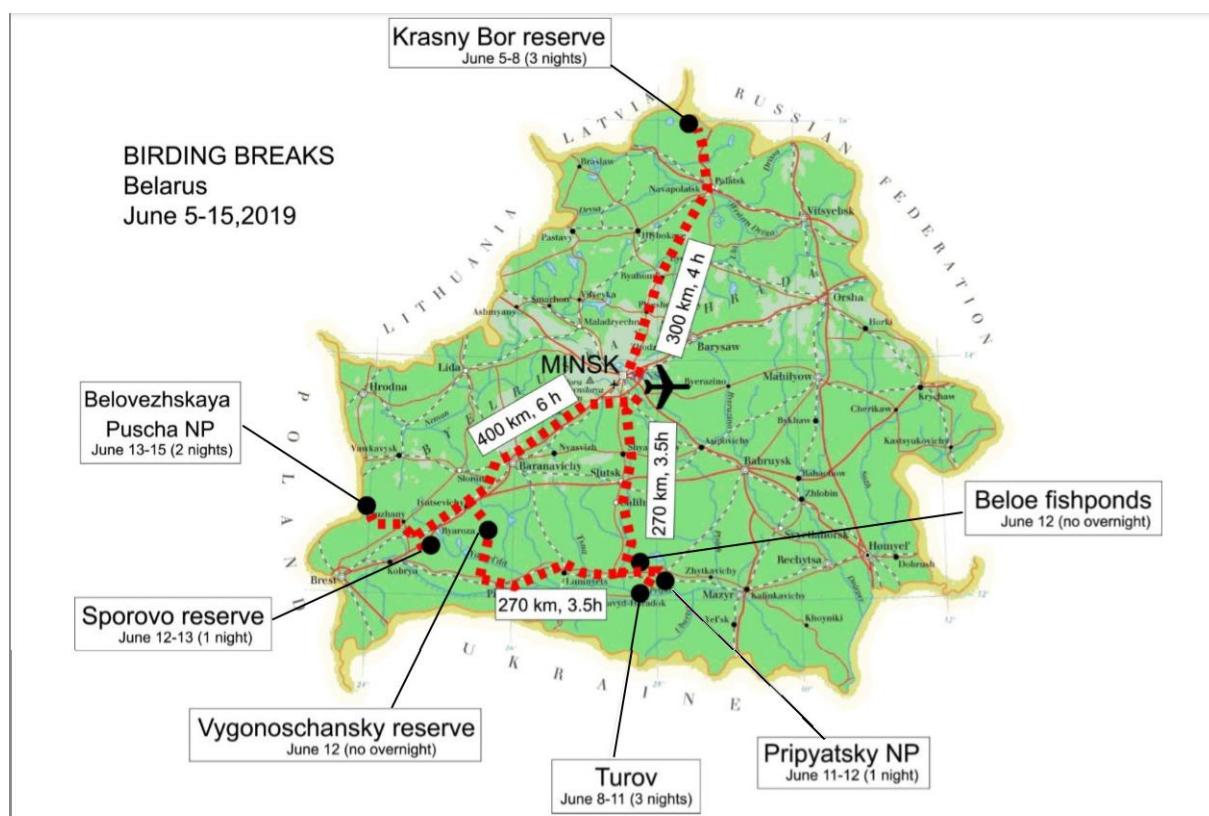
5-15 juni 2019

Georganiseerd door:

**BIRDING
BREAKS**

(de bezoeken aan Belovezhskaya Puscha NP en Sporovo reserve werden om logistieke redenen omgedraaid, en in zowel Turov als Prip'yatsky NP verbleven we 2 nachten)

Reisschema

Dag 1 – [5 juni] Amsterdam – Minsk

Alles ging op tijd en vlot. Bij Minsk airport stond Dima (onze Wit-Russische gids voor de komende tour) ons al op te wachten en in mum van tijd waren we onderweg. Tijdens de 4,5 uur durende rit naar Krasny Bor werden de eerste algemene soorten genoteerd. Krasny Bor ligt in het uiterste noorden, tegen de Letse en Russische grens aan. Menselijke bewoning is hier nauwelijks meer en het bos, afgewisseld met velden, poelen en hoogvenen strekt zich vanaf hier uit tot in Siberie... Niet voor niets wordt het hier de laatste Europese wildernis genoemd. Om 21.45 uur kwamen we aan bij het schitterend gelegen huis van Dima, onze lodge voor de komende dagen. Een uitgebreid diner wachtte ons op, bereid door de speciaal voor ons 'ingevlogen' kok en Dima's vrouw. Rond de lodge zongen Roodmus, Noordse Nachtegalen, 3 Kwartelkoningen en 3 Krekelzangers. Een Oeraluil kwam in de schemer vanaf de electriciteitslijnen jagen voor onze deur. Een regelrechte bonus, en ook voor Dima een zijn vrouw een verrassing.

Een deel van de tuin bij de lodge, met meerdere Krekelzangers, Roodmussen, Kwartelkoningen, Grauwe Klauwieren en Bonte Vliegenvanger voor de deur (foto: Nils van Duivendijk)

Dag 2 – [6 juni] Krasny Bor

De excursies in deze tour werden geconcentreerd in de ochtenden en late middag/avonden. Enerzijds omdat de vogelactiviteit dan het hoogst is en anderzijds omdat er zich tijdens ons verblijf een onvervalste hittegolf voordeed met dagelijks maxima van 30+. Voor het ontbijt bezochten we een veld in de hoop dat Korhoenders zich nog liet zien, maar hoenders in de deze tijd van het jaar zijn bijna ondoenlijk bleek maar weer. In het bos zongen meerdere Grauwe Fitissen maar die bleven in de kruinen van de hoge dennen. Na het ontbijt gingen we eerst lopend vanaf de lodge naar een nesthol van een Dwerguil, die zich uitstekend liet zien.

Dwerguil, 'om te hoek' van de lodge (foto: Nils van Duivendijk)

Later kwamen we door een dorp waar zich zowaar een man Auerhoen open en bloot liet bekijken en benaderen, een buitenkans en 1 van de vele hoogtepunten van de tour.

Dima en het Auerhoen (foto: Nils van Duivendijk)

In de namiddag bezochten we plekken voor spechten en een territorium van een Oeraluil, maar de uilskuiken waren al uitgevlogen en van de oude en jonge uilen was, ondanks de dappere zoektocht van Dima niets te bekennen. Daarna leidde Dima ons naar een Beverpond, een stuk bos dat onder water is komen te staan doordat Bevers een dam in een stroompje hadden gemaakt. Het nu dode stuk bos is ideaal voor spechten. 3 Witrugspechten en een Zwarte lieten zich uitstekend zien.

Witrugspecht. Vermoedelijk nergens anders in Europa zo algemeen en makkelijk te vinden als in Wit-Rusland, van noord tot zuid (foto: Nils van Duivendijk)

Typisch spechtenhabitat (foto: Nils van Duivendijk)

Later in de avond bezochten we de Korhoenplek nog een keer in de hoop dat 's avonds misschien nog activiteit was, maar 'slechts' 2 Elanden bepaalde het beeld.

Eland man (foto: Nils van Duivendijk)

Dag 3 – [7 juni] Krasny Bor

Voor het ontbijt bezochten we het nabij de logde gelegen dorpje. Hier hadden we meerdere Draaihalzen, een Groene Specht en diverse andere nieuwe soorten voor de tour. Later op de dag reden we naar een aantal nabijgelegen meren.

Draaihals, algemeen door heel Wit-Rusland (foto: Nils van Duivendijk)

Een keurig aangelegde dam tussen de meren, zowaar inclusief bankjes gaf ons een mooi overzicht aan weerskanten. De nieuwe toursoorten tikte weer hard aan met o.a. Zwarte Wouw, Zearend, een fraai te bekijken Woudaap en zingende Grote Karekieten en Snor.

Woudaap man (foto: Nils van Duivendijk)

In de avond stond een beverburgt op het programma. Na enige tijd wachten (op afstand) zagen we de eerste Bever zwemmen in de rivier en later een ex dat naast de burgt aan het fourageren was.

Uitzicht op Beverburcht (foto: Karin Overkamp)

Dag 4 – [8 juni] Krasny Bor, rit naar Turov

Na het ontbijt vertrokken we voor de lange rit naar Turov in het zuiden. Rond 18 uur kwamen we daar aan. Onderweg zagen we diverse nieuwe soorten, maar geen die we later niet meer zouden zien. Na het diner gingen we naar de Poelsnippen baltstplek. Dat schrijft makkelijk op, maar het kostte wat moeite om er te komen vanwege de hoge waterstand. Al snel konden we met de bus niet verder en moesten we wadend door het 30-70 cm diepe water verder. Onder het constante geluid van roepende Kwartelkoningen en zingende Noordse Nachtegalen, Blauwborsten etc bereikte we de 'sloot' waarvoor Dima een rubberboot had meegenomen.

Op weg naar de Poelsnip baltstplaats (foto: Nils van Duivendijk)

In de boot werden we overgezet door Dima die daarvoor tot borstdiepte door het water moest gaan. Daarna was een nog een stukje lopen en kon het spectacel aanschouwd worden. In eerste instantie zagen we alleen vliegende Poelsnippen die landde in het hoge gras, waarbij al wel de typische baltstroep te horen was. Pas na zonsondergang werden ze echt actief en konden we verschillende ex zien baltsten, rennen en vechten. Het snel stijgende water in de rivier van de laatste 2 weken (2 meter!) had blijkbaar nog wat over want op de terugweg was het water duidelijk weer dieper geworden. Het werd nu ook al aardig donker en wadend tot dijbeenhoogte liepen we (niet geheel zonder moeite...), terug naar de bus. Een spectaculair einde van een toch al memorabele ervaring deze avond...

Blauwe Breedscheenjuffer (foto: Nico Dekker)

Dag 5 – [9 juni] Turov en omgeving

Voor het ontbijt bezochten we plek waar 2 Azuurmeesparen hadden gebroed. Het duurde niet lang of het eerste ex werd gevonden. Wit-Rusland is het enige Europese land waar Azuurmees broedt.

Azuurmees (foto: Nils van Duivendijk)

We liepen vervolgens over een dijk met goed uitzicht op de bomen en bosjes. Ook hier was de Witrugspecht weer duidelijk vertegenwoordigd, we vonden nog een Azuurmees met uitgevlogen jongen, en daarnaast lieten ook veel andere soorten zich goed zien, zoals Grauwe Klauwieren, Roodmussen en Noordse Nachtegalen. Een Sperwergrasmus werkte minder goed mee, en dat bleek tijdens de rest van de tour ook het geval helaas.... Op de terugweg kwamen we een paar Wit-Russen tegen die iets fotografeerde met hun telefoon in de slootkant. Nieuwsgierig keken we naar beneden, en daar kroop zowaar een Bever de kant op, enkele meters voor de bus!!

De 'crazy' Bever (foto: Nils van Duivendijk)

Het dier was duidelijk wat gedesoriëteerd en kwam soms op ons af lopen. Dima zei dat we afstand moesten houden want Bevers kunnen aardig uithalen met hun tanden. Na het ontbijt gingen we op zoek naar Terekruiters maar door de hoge waterstand waren de nestplaatsten overspoeld en leken bijna alle geschikte steltloperplekken verdwenen. Bij het hotel zat een Syrische Bonte Specht, die zich uitstekend liet zien.

Syrische Bonte Specht man bij het hotel in Turov (foto: Nils van Duivendijk)

Na de siesta bezochten we wederom plekken voor Terekruiter, maar ook nu weer zonder succes. Na het diner had Dima 'muskieten paradijs' (een ondergelopen eikenbos) voor ons in petto. Die benaming was niet slecht gekozen, maar het was een erg fraaie plek met o.a. Withalsvliegenvanger mannetjes, een zingende man Sperwergrasmus en een Kleine Bonte Specht. En met de juiste voorzorgsmaatregelen wel uit te houden.

Hopwortelboorder (foto: Nico Dekker)

Dag 6 – [10 juni] Turov en Pripjatsky NP

Voor het ontbijt reden we naar een droog en vochtig eikenbos. In het droge deel zaten meerdere zingende Kleine Vliegenvangers. Verder hadden we een fraai te bekijken Grijskopspecht en Boomklever nieuw voor de tour.

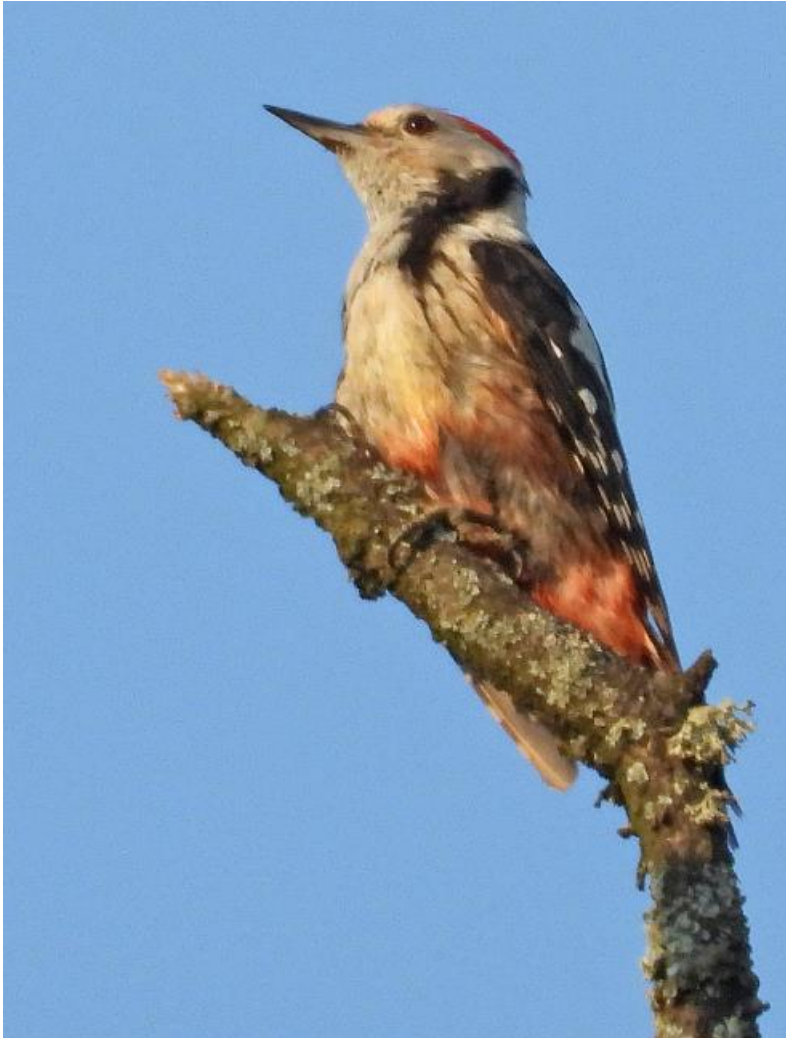
Grijskopspecht man (foto: Nils van Duivendijk)

Na ontbijt was het warm genoeg voor schroevende arenden, dus bezochten we de velden nabij de broedplaats van Bastaardarend. Die waren snel gevonden en sommige kwamen netjes dichtbij.

Bastaardarend adult (foto: Nils van Duivendijk)

Hier ook een Schreeuwarend of (meer waarschijnlijk) een hybride, een Slangenarend en een Zeearend. Verder in de bosjes Sperwergrasmussen die zich knap wisten te verschuilen, een Draaihals werkte beter mee. Sewage ponds zijn altijd een must voor vogelaars. Het leverde ons 2 Grauwe Kiekendieven, 2 Citroenkwikstaarten, een Kleine Strandloper, 2 Bontbekplevieren en Geoorde Futen op. De Kleine Strandloper was de eerste niet-broedvogel van de tour! De warme middaguren gebruikte we om ons te verplaatsen naar de nieuwe lodge in het Pripjsatsky NP, direct aan de rivier. In de avond was het de beurt aan het open eikenbos dat deels onder water stond door de hoge waterstand van de rivier. Onderweg zaten Zwarte Ooievaars op de ondergelopen weg. In het bos vonden we een Middelste Bonte Specht, de 5^e bonte specht van de dag!

Middelste Bonte Specht. De 5^e 'bonte specht' van die dag!! Is dat ooit iemand gelukt in Europa? (foto: Nils van Duivendijk)

Er zijn maar een paar plaatsen in Europa waar de 5 bonte spechten (Kleine, Middelste, Grote, Syrische en Witrugspecht) in verspreiding overlappen, en deze soorten dan ook nog op 1 dag zien is ongetwijfeld zeer zelden vertoond.

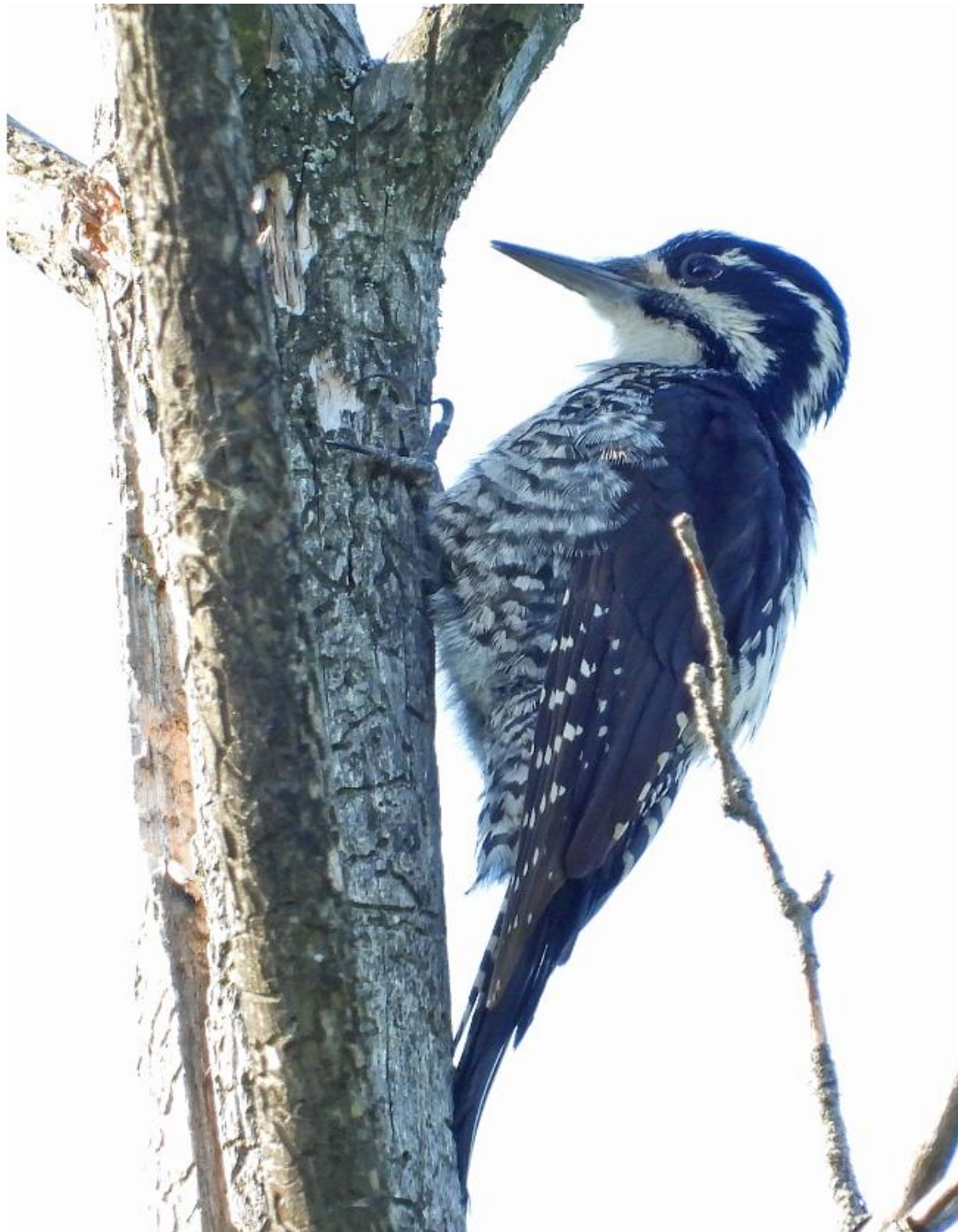
Larijsspanner (foto: Nico Dekker)

Dag 7 – [11 juni] Pripjatsky NP

Voor het ontbijt bracht Dima ons naar plekken met kans op Drieteenspecht. Bij de 2^e plek van het raak. Hier was het vooral een vrouwtje dat fanatiek reageerde op de kunstmatige roffel uit de speaker van Dima.

Uiterwaarden Pripjat (foto: Karin Overkamp)

Drieteenspecht vrouw (foto: Nils van Duivendijk)

Een mannetje liet zich maar kort zien. Na het ontbijt bezochten we wat plekken om Sperwergrasmus beter te zien te krijgen, maar meer dan een roep werd het weer niet. Na de lunch hielden we een lange break vanwege de warmte om tegen de avond de boottocht over de rivier te maken. Tijdens deze tocht zagen we dan eindelijk meerdere Terekrutters op de oever, en verder meerdere Zeearenden.

Terekruiters met Oeverloper (foto: Nils van Duivendijk)

De Pripjat Rivier stond zeer hoog voor deze tijd van het jaar (foto: Nils van Duivendijk)

Dag 8 – [12 juni] Beloe visvijvers en Vygonoschansky

De Beloe visvijvers is de enige plek waar Nonnetje broedt in Wit-Rusland, en dat is al bijzonder genoeg omdat deze populatie nogal geïsoleerd ligt t.o.v. de normale verspreiding. Het zeer warme weer maakte het er niet eenvoudig op maar na enige speurwerk werd kort een man en langdduriger een vrouwtje gezien. In de middag reden we door naar Vygonoschansky, voor een geleide naar de Laplanduilen met een locatie rangers. De uilen stelde ons niet teleur...!

Laplanduul (foto: Nils van Duivendijk)

Het vermoelijke vrouwtje liet zich geweldig zien, maar ook 2 uitgevlogen jongen waren niet ver uit de buurt. Vervolgens reden we in de namiddag langs een plek waar het habitat voor Waterrietzangers nog intact is, en we vonden hier prompt 3 zingende en een paar Citroenkwikstaarten.

Waterrietzanger (foto: Nils van Duivendijk)

Daarna reden we door naar Belovezhskaja Puscha NP, waar we in de buurt een hotel hadden. Alweer een dag onvergetelijke!

Dag 9 – [13 juni] [Belovezhskaja Puscha NP]

Het bos wat we vanmorgen bezochten was droger dan alle voorgaande en dat was niet alleen te merken aan de lage muskietendichtheid (high five...) maar ook aan deels andere vogelsoorten. Bv Vuurgoudhanen, en een Bosuil waarop we werden attendeerd door een alarmerende Withalsvliegvinger man. Een Drieteenspecht werd nu slechts door een enkeling gezien, maar gelukkig hadden we die al geweldig gezien. Na de lunch bezochten we een broedplek van Bijeneters (een zeer zeldzame soort in Wit-Rusland), maar het enige paar dat hier nog zou zitten was niet thuis (of binnenshuis vanwege de warmte??). Verder hier ineens meerdere Grauwe Gorzen en Boomleeuweriken, een Klapekster en een roepende Sperwergrasmus. Een paar Kraanvogel vonden we langs de weg in een veld.

Vanwege de extreme middagtemperaturen (tot 35 gr) hielden we lange siesta. Om 18 uur vertrokken we voor onze late avond-zoogdierexcursie. Tijdens de avondexcursie deden we eerst, nog in het volle licht, plekken aan voor Roodborsttapuit (ook een zeer zeldzame soort in Wit-Rusland!), en Notenkraker, die beide prima gezien werden.

(Diksnavel)Notenkraaker (foto: Nils van Duivendijk)

Onderweg kwamen we een Vos met 3 jongen tegen die de wegbrem als verblijfplaats hadden gekozen, erg gemakkelijk! Tegen 21 uur stopte in het midden van een groot veld. Er waren al 3 Wisenten aanwezig, later kwam daar nog een groepje bij, maar ook tientallen Edelherten en enkele Wilde Zwijn. Het gras was op sommige plaatsen zo hoog dat alleen de kop en het gewei van de Edelherten er bovenuit staken. In het veld begonnen Kwartelkonigen te roepen en zongen Bosrietzanger en Grote Karekiet vanuit de sterk begroeide slootkanten. Een fraai schouwspel onder heerlijke geluiden. Op de terugweg, nu in het geheel donker, hadden we zingende Nachtzwaluwen en een Ruigpootuil die zich wel liet horen maar nauwelijks liet zien.

Rouwspanner (foto: Nico Dekker)

Dag 10 – [14 juni] [Sporovo]

Vanmorgen geen pre-breakfast excursie vanwege de lange avond gisteren. Om 9 uur vertrokken we voor onze laatste dag rond Sporovo. Hier bezochten we de visvijvers. Naast meerdere roepende Roerdampen werd er ook 1 gezien. Een Zwarte Ruiter in zomerkleed was, na de Kleine Strandloper eerder deze tour, de enige niet-broedvogel die we zagen! In 1 vijver zaten dan eindelijk veel grote meeuwen (140, enkel Pontische) en een groep van ong 10 Zomertalingen was ons ook nog niet ten deel gevallen.

Speerpuntspanner (foto: Nico Dekker)

Dag 11 – [15 juni] [Minsk]

Om 4 uur 's morgens vertrokken we naar Minsk omdat we een vrij vroege terugvlucht hadden. Onderweg zagen we nog een fraaie adulte man Grauwe Kiekendief in de wegberm jagend. De terugvlucht vertrok wat verlaat maar we kwamen alsnog bijna op schema op Schiphol aan.

Tot slot

Wit-Rusland is een geweldige vogelreisbestemming. De focus ligt geheel op broedvogels, en van de 183 soorten die we totaal zagen waren er dan ook slechts 2 geen broedvogel. Wij waren relatief laat in het seizoen waardoor bv Kor- en Hazelhoen niet meer te doen waren. Maar het leverde ons extra, typisch laat aankomende soorten als Grauwe Fitis, Struikrietzanger, Krekelzanger en Noordse Nachtegaal op. Spechten en uilen zijn ook vaak eerder in het seizoen eenvoudiger te vinden, maar wij hadden alsnog een volledige set van beide groepen (oke, alleen geen Velduil). Het land staat nog bol van natuur, voornamelijk diverse soorten uitgestrekte bossen, poelen, meren en rivieren met brede uiterwaarden. Soorten die elders schaars zijn, zijn hier alom vertegenwoordigd. Ik denk dan vooral aan Wielewaal, Grauwe Klauwier, Draaihals, Krekelzanger, Noordse Nachtegaal en Kwartelkoning. Naast vogels is het land ook rijk aan andere diersoorten, denk maar aan de Bever en Eland maar ook vlinders en ander insectensoorten. Het land is opvallend schoon, in de zin van het gebrek aan zwerfvuil. De wegen zijn redelijk tot prima en het eten wat wij kregen voorgeschoteld was niet anders dan uitstekend. De mensen zijn óf stoicijns óf vriendelijk, en het gevoel van veiligheid is nooit weggeweest.

Onze reis werd begeleid door Dima Shamovich, een geweldige gids met een enorme kennis van het land, de dieren (niet alleen vogels!) en de ecologie. Dima kon moeilijk opgeven als een bepaalde soort niet wilde lukken op een bepaalde plek, zijn doorzettingsvermogen leidde dan soms tot een lange avond waardoor de vermoeidheid bij sommige van ons

merkbaar werd. Gelukkig was er in zo'n geval altijd de mogelijkheid om een programma onderdeel over te slaan.

Ik wil alle deelnemers bedanken voor de geweldige reis die we hebben gehad. De vele bijzondere momenten zullen ongetwijfeld iedereen nog lang bij blijven.

Nils van Duivendijk, juni 2019

Beekrombout (foto: Nico Dekker)

Hoogveen (foto: Kanrin Overkamp)

De groep bij nog intact Waterrietzanger-habitat